

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Mgr. Ondřejem Bartošem ve věci

žalobce: **F. A.**, narozený X
státní příslušnost Y
trvale bytem Z,
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, 331 65 Tis u Blatna

proti
žalované: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje**, odbor
cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Opočíněk 57, 530 02 Pardubice

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 5. 2021, č. j. KRPE-14718-62/ČJ-2021-170022-SV, ve věci zajištění cizince za účelem správního vyhoštění,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl žalobou v záhlaví specifikované rozhodnutí, kterým žalovaná rozhodla podle § 124 odst. 3 ve spojení s § 125 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o prodloužení jeho zajištění za

účelem správního vyhoštění. Původně byl žalobce zajištěn na základě rozhodnutí žalované ze dne 24. 2. 2021, č. j. KRPE-14718-28/ČJ-2021-170022-SV, doba zajištění byla stanovena na 90 dní od okamžiku omezení osobní svobody, ke kterému došlo 23. 2. 2021. Doba zajištění byla napadeným rozhodnutím prodloužena o 90 dnů.

II. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce v žalobě, podané prostřednictvím žalované v souladu s § 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, brojil proti stanovené délce zajištění, kterou považoval za nepřiměřenou. Žalobce byl původně zajištěn na 90 dní, po prodloužení o dalších 90 dní bude zajištění 180 dní, což je maximální možná délka zajištění. Přestože žalovaná odůvodnila stanovenou délku zajištění časovou náročností komunikace se zastupitelským úřadem země původu žalobce, měla žalovaná stanovit kratší dobu zajištění, aby žalobce mj. nezbavila možnosti pravidelného soudního přezkumu zákonnosti prodloužení. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26 a tam vyjádřený právní názor, podle něhož je na místě, aby správní orgány dobu zajištění stanovovaly tak, aby byla v nejvýše zhruba měsíčních intervalech zajištěna možnost účinného soudního přezkumu, zda jsou splněny podmínky pro trvání zajištění.
3. V dalším žalobním bodu žalobce namítal, že se žalovaná dostatečně nevypořádala s možností uložení některého z mírnějších opatření – zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, na základě čeho žalovaná dospěla k závěru, že by v případě žalobce nepostačovalo uložení některého z mírnějších opatření.
4. Žalobce závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce při svém zadržení nedisponoval žádným vízem ani dokladem totožnosti, ani jinak neprokázal svou totožnost. Tu bylo tedy nutné k realizaci správního vyhoštění ověřit a zajistit žalobci vystavení náhradního cestovního dokladu. Tyto úkony neprovádí sama žalovaná, ale prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie tak činí zastupitelský úřad. Země původu žalobce nemá v daném případě konzulární zastoupení na území České republiky, nejbližší zastupitelský úřad se nachází v Berlíně ve Spolkové republice Německo. Komunikace ve věci je tedy časově náročná. Žalovaná dále uvedla, že činila veškeré kroky směřující k realizaci správního vyhoštění (zjišťování totožnosti, obstarání náhradního cestovního dokladu). Současně pravidelně zkoumala důvody trvání zajištění. Pokud jde o stanovenou dobu zajištění, bylo již na počátku řízení zřejmé, že realizace správního vyhoštění nebude trvat týdny, ale měsíce. Současně však vyhoštění do země původu možné je. Žalovaná dále podrobněji popsala průběh zjišťování totožnosti žalobce. K žalobnímu bodu týkajícímu se možnosti uložení mírnějších opatření žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
6. Žalovaná závěrem navrhla, aby žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního

(dále jen „s. ř. s.“). Ve věci rozhodl za splnění podmínek § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání, neboť to účastníci nenavrhli a soud to nepovažoval za nezbytné.

8. Žaloba není důvodná.

9. Podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že „[p]oline je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud

a) je nebezpečí, že by cizinec mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek,

b) je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání,

c) cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění,

d) cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, nebo

e) je cizinec evidován v informačním systému smluvních států.“

10. Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že „[p]olicie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.“

11. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že „[z]vláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) je

a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly,

b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“),

c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo

d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.“

12. Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že „[d]oba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. (...)“
13. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že žalobce byl zadržen dne 23. 2. 2021 v 01.50 u 180. kilometru silnice I/35. Na výzvu policie žalobce nepředložil doklad totožnosti ani jiný dokument prokazující totožnost; vlastním prohlášením uvedl totožnost jako shora. Dne 24. 2. 2021 bylo žalobci oznámeno zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců. V rámci účastnického výsledku dne 24. 2. 2021 žalobce znovu uvedl stejné národnosti a dále uvedl, že na základě platného víza odcestoval v polovině r. 2019 do Spojených arabských emirátů a následně počátkem r. 2020 do Turecka, odtud již nelegálně kamionem do Řecka. S cestou mu pomáhali převaděči. Následně měl v úmyslu cestovat dále do Německa, koncem srpna tedy opustil Řecko a cestoval přes Srbsko a Bosnu a Hercegovinu, kde pobýval v uprchlickém táboře. Následně se pěšky vrátil do Srbska, kde byl rovněž v uprchlickém táboře. Ze Srbska následně odcestoval nelegálně v kamionu, řidič jej spolu se skupinou dalších cizinců vysadil v České republice (tvrdil jim, že jsou v Německu). Motivem jeho cesty bylo hledání lépe placené práce, než jakou by si mohl opatřit v zemi původu. V České republice neplánoval zůstat, cílem cesty bylo Německo. Žádné vazby na území České republiky nemá. U sebe měl hotovost asi 10 EUR. V zemi původu nebyl pronásledován, jde o bezpečnou zemi. V případě propuštění by dále pokračoval v cestě do Německa. Nemá v České republice kde bydlet, ani nevěděl, kam by mu měla být doručována pošta.
14. Pokud jde o následný průběh správního řízení, rekapituluje krajský soud následující:
- dne 24. 2. 2021 bylo vydáno rozhodnutí o zajištění na dobu 90 dnů od 23. 2. 2021 (č. j. KRPE-14718-28/ČJ-2021-170022-SV),
 - dne 2. 3. 2021 požádala žalovaná Ředitelství služby cizinecké policie o zjištění totožnosti a zajištění cestovního dokladu,
 - dne 2. 3. 2021 požádala žalovaná Ministerstvo vnitra – Odbor azylové a migrační politiky o závazné stanovisko k existenci důvodů znemožňujících vycestování cizince,
 - dne 2. 3. 2021 byl žalobce umístěn do karantény z důvodu kontaktu s osobou pozitivní na virus SARS-CoV-2,
 - dne 10. 3. 2021 zkoumala žalovaná trvání důvodů zajištění, k tomuto dni nebyla dosud vyřízena žádost o zjištění totožnosti cizince a zajištění náhradního dokladu,
 - dne 10. 3. 2021 obdržela žalovaná kladné závazné stanovisko Ministerstva vnitra k možnosti vycestování žalobce,
 - dne 24. 3. 2021 zkoumala žalovaná trvání důvodů zajištění, k tomuto dni nebyla dosud vyřízena žádost o zjištění totožnosti cizince a zajištění náhradního dokladu,
 - dne 26. 3. 2021 bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 a 4 zákona o pobytu cizinců uloženo správní vyhoštění a současně byla stanovena doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce 3 let, neboť žalobce pobýval na území České republiky bez platného cestovního dokladu a platného oprávnění k pobytu,

- ve dnech 21. 4. 2021, 6. 5. 2021 a 17. 5. 2021 zkoumala žalovaná trvání důvodů zajištění, k těmto dnům nebyla dosud vyřízena žádost o zjištění totožnosti cizince a zajištění náhradního dokladu,
 - dne 17. 5. 2021 sdělilo žalované Ředitelství služby cizinecké policie, že probíhá prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí komunikace se zastupitelským úřadem země původu žalobce ve Spolkové republice Německo; z komunikace vyplynuly specifické podmínky, za kterých země původu vystavuje svým občanům náhradní cestovní doklady – jedná se o zdlouhavý proces, dle zkušeností může trvat i 5 měsíců, proto nebude možné správné vyhoštění realizovat v původní době zajištění žalobce,
 - dne 20. 5. 2021 bylo vydáno napadené rozhodnutí.
15. Krajský soud – vázán rozsahem žalobních námitek (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) – se v řízení zabýval předně otázkou zákonnosti uplatnění samotného institutu zajištění (coby nejpřísnějšího opatření) a s tím související otázkou přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, následně pak otázkou přiměřenosti a zákonnosti doby prodloužení zajištění napadeným rozhodnutím.
16. Žalobce namítal, že v jeho případě nemělo být přistoupeno k zajištění, neboť postačovalo uplatnění některého z mírnějších opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. V nedostatku odůvodnění této otázky spatřoval žalobce nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Krajský soud se tak nejprve musel zabývat právě touto námitkou, neboť případná nepřezkoumatelnost by napadené rozhodnutí bez dalšího vylučovala z věcného přezkumu. Krajský soud však tuto námitku neshledal důvodnou. Žalobce přicestoval a pobýval na území České republiky nelegálně, v podstatě se zde ocitl neúmyslně, když cílem jeho cesty bylo Německo. Nemá zde žádné pobytové, sociální či ekonomické zázemí. Disponoval hotovostí zanedbatelné hodnoty a neměl možnost si legálně obstarat prostředky k obživě nebo složení finanční záruky. Uložení žádného z mírnějších opatření by tak nebylo na místě. V podrobnostech krajský soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, s nímž se ztotožňuje.
17. Důvodnou krajský soud neshledal ani námitku nepřiměřené délky zajištění a námitku zbavení práva na periodický soudní přezkum trvání důvodů zajištění.
18. Zajištění cizince představuje omezení, či dokonce zbavení, jeho práva na osobní svobodu; tedy jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Proto je přípustné jen za podmínek definovaných nejen zákonem. Podle čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.) platí, že každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, má právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné. Záruka zakotvená v citovaném článku zahrnuje právo na pravidelný soudní přezkum důvodů pro trvání zbavení osobní svobody. Ten může být prováděn soudy automaticky, postačuje však umožnění cizinci iniciovat takový přezkum v rozumných intervalech (srov. např. rozsudky ESLP ze dne 25. 10. 1989 ve věci Bezicheri proti Itálii, stížnost č. 11400/85, ve věci X proti Spojenému království, stížnost č. 7215/75, nebo ze dne 15. 11. 2005, ve věci Reinprecht proti Rakousku, stížnost č. 67175/01). V dané souvislosti je nutno dále vzít v úvahu, že cizinec je podle zákona o pobytu cizinců zajištěn z typově podstatně méně závažných důvodů než vazebně stíhaný obviněný v trestním řízení, takže je nezbytné, aby standard soudní ochrany jeho osobní

svobody byl přinejmenším takový, jaký je ve vazebních věcech. I ve věcech zajištění cizince totiž platí, že omezení jeho osobní svobody je krajní prostředek, který může být užít jen tehdy, nelze-li účelu řízení, v rámci něhož se zajištění děje, dosáhnout jinak (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2012, č. j. 7 As 97/2012-26.)

19. Krajský soud se tedy zabýval předně tím, zda žalobci nebyl v důsledku žalovanou stanovené doby zajištění odepřen přístup k periodickému soudnímu přezkumu důvodů trvání zajištění. Krajský soud k tomu konstatuje, že pravidelný přezkum trvání důvodů pro zajištění cizince je umožněn podáním žaloby proti rozhodnutím o zajištění a o prodloužení doby zajištění podle § 65 a násl. s. ř. s., resp. § 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. (Dříve byl umožněn také – již zrušenou – úpravou řízení o propuštění cizince ze zajištění podle § 200o a násl. o. s. ř.). Je sice pravdou, že policie může periodicitu přezkumu do určité míry limitovat tím, že zvolí delší dobu trvání zajištění; cizinci však stále zůstává zachováno právo podat podle § 129a žádost o propuštění ze zařízení, v nichž se policie musí zabývat trváním důvodů zajištění, popřípadě trváním důvodů prodloužení zajištění, a stejně tak se musí zabývat splněním podmínek pro případné uložení některého ze zvláštních opatření za účelem vycestování. Podstatné je, že podle § 172 odst. 4 zákona o pobytu cizinců je zajištěný cizinec oprávněn napadnout žalobou i případné rozhodnutí policie o nepropuštění ze zařízení; o tom je policie povinna cizince poučit (§ 129a odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Třicetidenní lhůta k podání žádosti, stanovená v § 129a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, zajišťuje ve spojení s možností podat žalobu proti rozhodnutí o zajištění a proti rozhodnutí o případném prodloužení zajištění dostatečnou periodicitu soudního přezkumu a odpovídá nosným závěrům rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 97/2012-26, jehož se žalobce dovolával.
20. Bez ohledu na právě uvedené obecné závěry bylo dále třeba přezkoumat, zda délka zajištění žalobce v posuzované věci není vzhledem k okolnostem jeho případu nepřiměřená. Z obsahu správního spisu přitom vyplývá, že žalobci je třeba k realizaci jeho správního vyhoštění opatřit náhradní cestovní doklad, což se uskutečňuje poměrně komplikovanou cestou přes Ředitelství služby cizinecké policie, Ministerstvo zahraničních věcí a zastupitelský úřad země původu v Berlíně (země původu nemá v ČR konzulární ani diplomatické zastoupení). Tento komunikační řetězec způsobuje ve věci pochopitelné zdržení. Podle sdělení Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 17. 5. 2021 může celý proces ve vztahu k zemi původu žalobce trvat i 5 měsíců. V této souvislosti odkázal žalobce ve své žalobě na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, „[s]právní orgán musí v odůvodnění vedlejšího ustanovení výroku rozhodnutí o zajištění, jímž se stanoví doba jeho trvání, uvést, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu).“ K tomu krajský soud konstatuje, že v posuzované věci žalovaná na základě svých zkušeností podložených vyjádřením odpovědné složky provedla odhad časové náročnosti dalších úkonů a na str. 3 odůvodnění podala podrobnější výčet těchto úkonů. S odkazovanou judikaturou je tak napadené rozhodnutí konformní.

VI. Závěr a náklady řízení

21. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pardubice 17. června 2021

Mgr. Ondřej Bartoš v. r.
samosoudce